

A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége támogatja a szakképzés reformját, a kereslet-vezérelt szakképzés kialakítását

Barna Judit

A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége, valamint a Országos Érdekegyeztető Tanács kilenc munkaadói és hat munkavállalói szervezete, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara vezetésével, közös projekt keretében második éve segíti a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok (RFKB) munkáját.

A VOSZ a szakképzés és a gazdaság összefogását sürgeti

Közismert, hogy a szakképzés reformjának kiemelt célja a szakképzés és a gazdaság együttműködésének erősítése, a munkaerő-piaci kereslet és a szakképző iskolák képzéseinek összehangolása, a kereslet-vezérelt szakképzés megteremtése, első lépésben az iskola rendszerű szakképzésben. Ezek a változások a gazdaság szereplőinek, a kamaráknak és a gazdasági érdekképviseleteknek a fokozottabb és széles körű bevonásával regionális szinten valósulnak meg.

Miért volt erre szükség? Jelenleg a képzési szakirányok és a beiskolázási létszámok nem tükrözik megfelelően a gazdaság igényeit. Szakmát a tanulók, illetve érzelmi alapon, a munkaerő-piaci szükségletek teljes figyelmen kívül hagyásával választanak. Az intézményfenntartók rendelkeznek ugyan megfelelő munkaerő-piaci információval, de az indított szakirányokkal kapcsolatos döntéseik következményei nem az intézményeknél jelentkeznek. Mindezek következtében torzult és túlságosan széttagolt az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzés struktúrája.

A kormányzat ezen a helyzeten kíván változtatni úgy, hogy nagyobb beleszólást biztosít gazdaság képviselői számára, akik a képzés struktúrájára, szakirányaira és arányaira vonatkozó döntések hatását a közvetlen környezetükben, a rendelkezésre álló munkaerő-kínálat összetételén keresztül érzékelik. Ezt a célt szolgálja a döntések regionális szintre történő áthelyezése is.

A VOSZ 2009-ben is részt vesz a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságok munkáját segítő projektben

A közoktatásról, a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvények – a kereslet vezérelt szakképzés rendszerének létrehozása érdekében, a szakképzés fejlesztés regionális koordinációjában – jelentős szakmai hatáskörökkel ruházta fel a Regionális Fejlesztési és Képzési Bizottságokat.

Az iskola rendszerű szakképzésnek és a felnőttképzésnek a munkaerő-piaci igényekkel való összehangolása érdekében a legfontosabb elem a szakképző intézmények és fenntartóik együttműködése, amely a térségi integrált szakképző központok (TISZK) létrehozása révén érhető el.

A TISZK intézmények hálózata az új képzési struktúra és a tanulólétszámok megtervezésével és ennek regionális szinten koordinálásával irányítja a szakképzési kapacitás szabályozását.

Ennek a munkának a hatékonysága jelentős mértékben függ attól, hogy a szakképzésben érintett gazdasági szereplők és iskolafenntartók partnersége általánosan és az egyes szakmacsoportok szakképesítésekkel összefüggő kérdéseiben hogyan teremthető meg.

A régiók szakképzési kapacitásainak koordinációját az RFKB-k látják el, a szakképzés-fejlesztési források elosztásában meghatározó szereppel bővítve. A regionális munkaerő-piaci igények hatékony érvényesítése érdekében az RFKB-kban nőtt a gazdaság szereplőinek a részvétele, így a szakképzésre vonatkozó döntések a jövőben azon a szinten fognak történni, ahol a gazdaság fejlődésének folyamatai átláthatók, felmérhetők és összegezhethetők, ahol meghatározható a munkaerő kereslet-kínálat megfelelő szakmai összetétele.

A szakképesítések besorolása

Ebben a munkában az RFKB-k 2008-ban jelentős segítséget kaptak a VOSZ-tól és a projektben résztvevő többi szervezettől is, és a munka folytatódik 2009-ben is. Az MKIK vezetésével működtetett közös projekt keretében folytatott kutatások eredményeit, valamint a régiókban megrendezett konferenciák következtetéseit is felhasználták munkájukhoz a 2009. évi beiskolázások meghatározásánál.

A ország mind a hét régiójában működő RFKB-k a rendelkezésükre álló munkaerő-piaci információk alapján hozták meg döntéseiket már a 2009. évi beiskolázásokra vonatkozóan. Az új OKJ szerinti 21 szakmacsoportban a Munkaerő-piaci Alapból történő fejlesztési támogatások megítélésének szempontjából három kategóriába sorolták a szakképesítéseket:

- kiemelten támogatott – Fejlesztendő (F),
- támogatott – Szinten tartó (SZ),
- fejlesztési forrással nem támogatott – Csökken-tendő (CS)

A ruhaipari szakképesítések közül a *szabó* és a *divat- és stílustervező* oktatás régiónkénti felmérésének eredményét, a fenti kategóriák szerint, az 1. táblázat mutatja.

1. táblázat

Régió	Szakképesítés	
	Dívat- és stílus-tervező	Szabó
Dél-Alföld	nincs jelezve	F
Dél-Dunántúl	SZ	CS
Észak-Alföld	SZ	SZ
Észak-Magyarország	CS	SZ
Kelet-Dunántúl	SZ	SZ
Közép-Magyarország	CS	SZ
Nyugat-Dunántúl	CS	F

A VOSZ két ruhaipari szakma 2010. évi beiskolázásához nyújt segítséget.

A projekt 2009-ben is folytatódik, ezekben a hetekben is folyik a munka a 2010-es tanévi beiskolázások meghatározását elősegítésére. A Vállalkozók és Munkáltatók Országos Szövetsége az ágazatban két szakmáért felelős: a *szabó*, valamint a *dívat- és stílus-tervező* szakmákért. A VOSZ regionális koordinátorai és a többi résztvevő kérdőíves felméréseket végez a munkaadóknál, a 2008-ban végzett szakmunkások körében, és megkérdezik a téma szakértőit is.

Két másik szakma csoporttal együtt ebben a témakörben májusban és júniusban minden régióban konferenciát szerveznek, ahol várják majd a szakképzés megújításában érdekelt valamennyi munkaadó vállalkozást és képző intézményt. Ezek a kutatások és

Iskolai tanműhely

a széleskörű társadalmi vita a 2010. évi beiskolázások meghatározásához további alapadatokat nyújtanak.

Bízunk benne, hogy a gazdaság meghatározó érdekképviselőinek összehangolt tevékenysége hozzájárul a kereslet-orientált szakképzés kialakulásához az iskola rendszerű szakképzésben, aminek eredményeképp néhány éven belül csökken a pályakezdő álláskeresők száma és a gazdálkodó szervezetek minőségi szakember utánpótlása biztosított lesz a textil- és ruházati iparban is.

A munkához a támogatást a Munkaerő-piaci Alap terhére a Szociális és Munkaügyi Minisztérium biztosítja.

A regionális fejlesztési és képzési bizottságok feladatai

A regionális fejlesztési és képzési bizottságok (RFKB) – gazdasági elemzésekre alapozva – meghatározták, hogy a térségi integrált szakképző központok (TISZK) milyen szakirányokban és milyen létszámarányban képezhetnek a jövőben fejlesztési támogatással. Felelősségteljes döntés ez, hiszen hatása túlmutat az intézmény keretein. Ha jól döntenek, pár év múlva a fiatalok könnyebben találnak majd megfelelő munkahelyet, kevesebb lesz a pályakezdő álláskereső, csökken a hiányszakmák száma. Ha nem támogatják az olyan túltelített szakmákra történő beiskolázást, amelyekben az elhelyezkedés esélye minimális, vélhetően szintén csökkenni fog az álláskeresők száma. Ha a gazdaság igényének megfelelő összetételű és számú munkaerő áll majd rendelkezésre, az gazdasági fellendülést eredményezhet.

Annak érdekében, hogy az RFKB-k érvényesíteni tudják döntéseiket a regionális szakképzési koordináció irányításában, hatáskörük jelentősen bővült:

Döntenek a regionális szakképzésfejlesztés céljairól, a képzési alaprész decentralizált pénzügyi keretéből nyújtandó fejlesztési támogatásokról, a forrásfelhasználás hatékonyságának vizsgálatáról,

- a gazdaság igényeit és a munkaerő-piaci kereslet adatait, valamint az országos beiskolázásra vonatkozó döntéseket figyelembe véve a szakképzés regionális szükségleteiről,
- a TISZK-ek által folytatandó szakképzés irányairól és beiskolázási arányairól;

Javaslatot tesznek a fenntartók számára a fejlesztési támogatás iskolák, intézmények, szakképesítések fejlesztése közötti elosztására,

- javaslatot tesznek a régió szakképzés-fejlesztési céljaira fordítandó forrás nagyságára;

Együttműködnek a regionális fejlesztési tanáccsal a szakképzési feladatok és a szakképzés-fejlesztés tervezésében;

Állást foglalnak a szakképzést érintő fenntartói döntések regionális munkaerő-piaci kereslettel összefüggő megvalósíthatóságáról.